

Verkiezingsprogramma 2026

RUIMTE MAKEN WE SAMEN

In de afgelopen raadsperiode was Progressief Zoeterwoude (PZ) weliswaar de grootste partij met vijf zetels, maar geen onderdeel van de coalitie. Dat is merkbaar geweest: niet alleen zijn er door het college keuzes gemaakt die wij betreuren, maar er heerste ook een andere bestuurscultuur. De wijze waarop de besluitvorming tot stand kwam en de manier waarop de gemeenteraad en dus de stem van de inwoner daarbij betrokken werd, liet vaak te wensen over. Daar hebben we ons tegen uitgesproken op momenten dat dat gebeurde en dat moet anders in de toekomst. Daarom richt het verkiezingsprogramma van PZ zich niet alleen op de inhoud, het 'wat' (waarover verderop meer), maar ook op de manier waarop, het 'hoe'.

Financieel gaan we een moeilijke periode tegemoet. Vanuit het rijk is er minder geld beschikbaar, terwijl de kosten stijgen en er ook geïnvesteerd moet worden voor de toekomst. We zullen verstandig om moeten gaan met het beschikbare geld en scherpe keuzes moeten maken in het belang van onze gemeenschap. Wat ons betreft dragen de breedste schouders de zwaarste lasten.

Hoe willen wij dat ons dorp bestuurd wordt?

We gaan terug naar een college met twee wethouders in plaats van drie naast de burgemeester. We voegen de portefeuille 'participatie' toe aan de verantwoordelijkheden van het college. Op deze manier zorgen wij ervoor dat de participatie door inwoners de juiste aandacht krijgt.

Zoeterwoude deelt kennis waar het kan en maakt gebruik van kennis van anderen als dat bijdraagt aan het resultaat. Dat gebeurt zo vroeg mogelijk, bij voorkeur voorafgaand aan het opstellen van nieuw beleid. Daarbij hebben we een open blik en staan we open voor innovatie en creativiteit. PZ realiseert zich dat er grote opgaven liggen die wij als kleine gemeente niet alleen aankunnen, waardoor goede samenwerking noodzakelijk is.

De gemeente zoekt actief de samenwerking op 'buiten het gemeentehuis'. Wij maken ook gebruik van kennis en kunde van onze inwoners bij het maken van nieuw beleid. Wij staan voor een open en transparante bestuurscultuur, waarbij gemeenteraad (inclusief de griffie), college van B&W en de ambtelijke organisatie samenwerken op een basis van vertrouwen en respect voor elkaars positie en rol. Onze basishouding is positief. We praten met elkaar en niet over elkaar. We informeren elkaar volledig en tijdig. We zoeken elkaar op als er vragen zijn of als er zaken te bespreken zijn. We houden ons aan de afspraken over de besluitvormingsprocessen, zodat voor iedereen duidelijk wat er op welk moment dient te gebeuren of verwacht kan worden. PZ toont hierin leiderschap, neemt zijn verantwoordelijkheid en geeft het goede voorbeeld.

Sturen op financiën is zeker in de komende periode van groot belang. Volledige financiële informatie en goede afspraken tussen raad en college zijn hiervoor noodzakelijk. Daarnaast wil PZ dat er gewerkt gaat worden met kengetallen in verschillende begrotingsposten waarbij inzichtelijk is hoeveel geld er naar de directe uitvoering gaat en hoeveel er besteed wordt aan management en onderzoeken. Zo zorgen wij ervoor dat er zoveel mogelijk geld terecht komt bij de uitvoering.

We zijn als gemeente trots op onze successen, maar reflecteren ook doorlopend op de zaken die beter kunnen. PZ staat voor een cultuur waarin de gemeente zich kwetsbaar durft op te stellen en het durft te zeggen als we iets niet weten of verkeerd hebben gedaan. We staan open voor feedback. Wij zijn ons er altijd van bewust dat het gemeentebestuur ten dienste staat van de inwoners en daar handelen wij ook naar. De menselijke maat is leidend in ons handelen, we behandelen anderen zoals we zelf behandeld willen worden. We zijn empathisch zonder uit het oog te verliezen waar we voor staan, ook als dat betekent dat we iemand moeten teleurstellen. Er zal een participatieprotocol

worden opgesteld waarin het proces en de werkwijze wordt vastgelegd. Daardoor kunnen we controleren of dat goed gebeurt.

Zoeterwoude is een betrokken gemeenschap. Mensen kennen elkaar, de lijnen zijn kort. Door mensen actief te betrekken bij de besluitvorming over onderwerpen die hen aangaan, stimuleert PZ contacten onderling, het uitwisselen van ideeën, en betrokkenheid bij elkaar en bij de gezamenlijke omgeving. Niet alleen de politieke besluitvorming profiteert hiervan maar ook het gevoel van 'buurtzaamheid'.

De raad moet een plek zijn waar de inwoners zich gehoord voelen, waar ze terecht kunnen met hun zorgen of klachten zonder dat ze speelbal worden van politieke processen. De raad is voor en van de inwoners, dat moet iedereen kunnen voelen en dat moet de raad actief uitdragen.

Wat willen wij bereiken?

De komende periode focussen wij ons op drie hoofdthema's:

- **Leefbaarheid**
- **De menselijke maat**
- **Krachten bundelen**

Deze thema's hebben wij uitgewerkt in progressieve standpunten in het belang van Zoeterwoude. Dit hebben we vervolgens vertaald naar negen doelgroepen in onze samenleving, om zo de herkenbaarheid en leesbaarheid van het programma te vergroten.

1- De tevreden inwoner:

Gelukkig zijn de meeste inwoners tevreden mensen die met plezier in ons dorp wonen. Zij wonen in een kern of het buitengebied, besteden hun tijd aan leren, werken of anderszins, zijn lid van een sportclub of vereniging, hebben een sociale kring om zich heen en vaak ook een partner en een gezin. PZ staat voor een goed georganiseerde gemeente waar het prettig wonen en werken is voor iedereen.

Het dorpse karakter van Zoeterwoude uit zich in 'buurtzaamheid'. We kennen elkaar en kijken naar elkaar om. Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn alom aanwezig en de gemeente faciliteert en ondersteunt dat. Ook de verenigingen bloeien. Door samen te sporten of andere activiteiten te ontplooiën, kunnen mensen elkaar ontmoeten. Ook het verenigingsleven wordt door de gemeente gefaciliteerd en ondersteund.

De gemeente zorgt voor een prettige leefomgeving, waar voldoende voorzieningen in de buurt zijn en de straten (verkeers)veilig, met een maximumsnelheid van 30 km/uur binnen de bebouwde kom. Er is voldoende ruimte voor groen en plekken om elkaar te ontmoeten. Dat is positief voor de gezondheid, gunstig voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Zwerfafval wordt verminderd door speciale kleppen in de ondergrondse containers, waar mensen makkelijk hun kleine afval kwijt kunnen.

We hebben niet alleen aandacht voor onze menselijke inwoners, ook dieren kunnen rekenen op ons. Dat kunnen huisdieren zijn, het vee op de boerderijen of wilde dieren, inclusief vogels insecten. Iedere soort vraag een andere inzet: de gemeente moet zich inzetten voor handhaving bij verwaarlozing of overlast, hulp in noodsituaties en bescherming van hun leefomgeving.

Contacten met de gemeente verlopen prettig en adequaat. De ambtenaren zijn in dienst, de inzet van ZZP-ers wordt zoveel mogelijk vermeden. Of je nu je paspoort moet vernieuwen of een aanvraag

wil doen voor WMO, de dienstverlening en informatievoorziening van de gemeente gebeurt tijdig en sluit aan bij wat je nodig hebt. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het nodig of gewenst is.

Zoeterwoude omarmt en ondersteunt initiatieven van burgers, verenigingen en bedrijven die bijdragen aan de Zoeterwoudse gemeenschap.

2- Woningzoekenden:

We bouwen betaalbare huur- en koopwoningen, die aansluiten bij de vraag en die het voor doorstromers interessant maken om naar een passende woning te verhuizen. Beweging in de woningmarkt en voldoende doorstroming is belangrijk, zodat er ook woningen beschikbaar komen voor starters. We willen Zoeterwoudse starters zoveel mogelijk gelegenheid geven om in Zoeterwoude te kunnen blijven als ze dat willen.

De gemeente draagt deze visie actief uit en werkt samen met de woningbouwcorporatie en projectontwikkelaars om dit te realiseren. We staan open voor alternatieve woonvormen en stimuleren initiatieven op dit vlak. We zijn niet geïnteresseerd in het bouwen van nieuwe villawijken, betaalbare woningen hebben de prioriteit. Nieuwe projecten kenmerken zich door natuur-inclusieve bouw en gebruik van duurzame bouwmaterialen. We zoeken in overleg met de provincie een gebied waar we verder kunnen uitbreiden.

3- Sporters:

Sporten vraagt om goede voorzieningen. PZ wil dat Haasbroek, inclusief het zwembad, wordt herontwikkeld in overleg met de verenigingen die er gebruik van maken. Ook de Klaverhal wordt aangepakt. We ontwerpen samen met de verenigingen toekomstbestendige en duurzame sportvoorzieningen waarbij we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de financiering van de faciliteiten door middel van onder meer subsidies en (crowd)funding. Ook vinden we het belangrijk dat er gesport kan worden in de buitenruimte. Zoeterwoude heeft prachtige polders en PZ wil dat deze gebieden aantrekkelijk en toegankelijk blijven voor wandelaars, hardlopers, ruiters, skaters, fietsers en wielrenners.

4- Jeugd en jongeren:

We steunen organisaties die activiteiten organiseren die gericht zijn op jeugd en jongeren. We streven naar een gevarieerd aanbod met aandacht voor sociale, sportieve en culturele activiteiten die in beide kernen worden aangeboden. Organisaties als Scouting, Utopia, Energiek Zoeterwoude, The Jammer en de Stichting Dorpsfeest Zoeterwoude zijn onze gesprekspartners. We zoeken daarnaast de jongeren op en betrekken hen actief bij het aanbod. Goed openbaar vervoer is van belang naast veilige fietspaden voor de mobiliteit van deze groep (en natuurlijk ook in het belang van alle andere inwoners).

We zorgen voor voldoende speelruimte in de wijken. We houden rekening met verschillende leeftijdscategorieën en betrekken de kinderen zoveel mogelijk bij het ontwerp. Hierbij is een groene en natuurlijke inrichting de basis.

5- Senioren:

Er moeten voldoende passende woningen zijn voor senioren die kleiner willen gaan wonen of die enige zorg nodig hebben. De gemeente helpt met informatie en ondersteuning bij het vinden van de juiste instanties.

We zorgen ervoor dat er voldoende zorgaanbod is op de juiste plek (centraal in de kernen) en op het juiste moment en waken voor de betaalbaarheid van deze zorg. We sluiten aan bij wat de senioren nodig hebben door nauw met hen en relevante organisaties in contact te blijven. Voor bijzondere doelgroepen hebben we extra zorg, zoals bijvoorbeeld dementerenden en eenzame mensen. We zijn ons ervan bewust dat het vaak niet eenvoudig is om te accepteren dat er zorg nodig is en passen onze dienstverlening daarop aan met een persoonlijke, empathische benadering.

We gaan ook bij senioren uit van positieve gezondheid en zelfstandigheid zo lang het kan. We ondersteunen initiatieven die dat mogelijk maken of stimuleren. Generatie-overstijgende activiteiten zoals een repaircafé of 'de derde helft' zien wij als een waardevolle toevoeging aan onze maatschappij.

6- Nieuwkomers:

In Zoeterwoude is er ruimte voor iedereen die zich verbonden voelt met onze waarden en deel wil uitmaken van onze gemeenschap. In een groeiende gemeente zullen er altijd nieuwkomers zijn: uit buurgemeenten, buurlanden of nog verder weg. Wij heten hen allen welkom en dragen extra zorg voor begeleiding voor de mensen die dat nodig hebben. We streven naar optimale en snelle integratie in de wijken. Op deze manier worden nieuwe mensen opgenomen in onze gemeenschap en gaan zij daar actief deel van uitmaken. Daarvoor werken we nauw samen met relevante (regionale) zorgorganisaties en instanties als Vluchtelingenwerk, taalmaatjes en de bibliotheek. We willen geen grootschalige opvang binnen onze gemeentegrenzen.

7- Vrijwilligers:

Vrijwilligers zijn het cement van onze gemeenschap. Zoeterwoude heeft een grote actieve en ter zake kundige groep vrijwilligers, die met elkaar zorgdragen voor een breed scala aan werkzaamheden en activiteiten. PZ wil dat de gemeente dit faciliteert en zich ondersteunend en dienstbaar opstelt naar deze mensen. Wij willen dat er wordt samengewerkt op een basis van vertrouwen en dat er transparantie is in de wijze waarop de samenwerking tussen gemeente en vrijwilligers is ingericht.

We koesteren de inzet van onze vrijwilligers en zijn ervan overtuigd dat we hen het beste ondersteunen door te vertrouwen op hun kennis, kunde en motivatie. We geven hun de ruimte die ze nodig hebben en de hulp die zij vragen.

8- Ondernemers MKB:

In Zoeterwoude zijn vele bedrijven, van grote multinationals tot eenpitters. De bestaande samenwerkingsverbanden zoals met de BIZ Grote Polder, de ondernemersvereniging en Key Region Leiden worden gecontinueerd. Daarnaast willen wij actieve steun voor kleine en startende bedrijven. De gemeente kan een verbindende rol spelen door goede (digitale) informatievoorziening voor ondernemers. Ook verbindende activiteiten zoals het ondernemersontbijt zijn succesvol en dragen bij aan een goed ondernemersklimaat voor MKB-ers.

Voor de agrarische bedrijven is het van belang dat zij de ruimte behouden om hun bedrijven winstgevend te houden en gesteund worden in het ontwikkelen van initiatieven voor ecologisch verantwoorde en milieuvriendelijke bedrijfsvoering.

We stimuleren bedrijven om duurzaam te werken en ondersteunen goede ideeën voor groene energie, opgewekt uit duurzame bronnen zoals zon, wind en water, waardoor de uitstoot van broeikasgas verminderd wordt.

9- Mantelzorgers:

Met de toenemende vergrijzing en de personeelstekorten en wachtlijsten in de zorg, wordt mantelzorg steeds belangrijker. Mantelzorgers hebben vaak een zware taak en de gemeente speelt een rol om hen te ondersteunen. Goede respijtzorg en ondersteuning op maat voor mantelzorgers die dat nodig hebben zijn van groot belang, ook voor de mensen die verzorgd worden door de mantelzorgers. Welke ondersteuning nodig en mogelijk is, wordt in overleg met de mantelzorger besproken.

Tot slot

Progressief Zoeterwoude staat voor politiek die zich richt op verstandig progressief bestuur van Zoeterwoude. Dat betekent dat we gedegen financieel beleid voeren, waarbij we altijd oog hebben voor de leefbaarheid van onze gemeente. We nemen beslissingen nadat we geluisterd hebben naar de visie en mening van onze inwoners en leggen uit hoe de besluiten tot stand zijn gekomen. Verbinding, openheid en transparantie zijn daarbij belangrijke waarden. Dat beschouwen wij als de menselijke maat. We werken samen om verder te komen. Dat kan binnen de gemeentegrenzen met inwoners, bedrijven en andere organisaties. Ook buiten onze grenzen zoeken we de samenwerking op bij onderwerpen die gemeente-overstijgend zijn, zoals mobiliteit, het sociaal domein en energietransitie. Door krachten te bundelen worden de belangen van onze kleine, zelfstandige gemeente het beste gediend.

U kunt de komende termijn rekenen op onze inzet. Wij hopen te mogen rekenen op uw stem.

Speerpunten:

Leefbaarheid

Er wordt niet gebouwd op bestaande groen- en speelvoorzieningen zonder dat er goede vervangende locaties zijn gerealiseerd.

Binnen de gehele bebouwde kom wordt een 30-kilometerzone ingesteld met bijbehorende (groene) weginrichting.

Wij behouden bestaande bomen waar het kan en breiden de boomvoorraad uit waar het mogelijk is.

Omvorming van leegstaande kantoren en bedrijfsruimte tot woningen.

We bevorderen duurzaamheid en biodiversiteit door goede handhaving op het dierenwelzijn. (Geen megastallen in Zoeterwoude), actieve bestrijding van 'invasieve exoten' (planten en dieren die inheemse flora en fauna bedreigen) en ecologisch onderhoud van de bermen, oevers en heggen.

De menselijke maat

Bij aanvragen van zorg luisteren we goed naar de behoefte van de aanvrager en zijn we creatief met oplossingen die we kunnen bieden.

De dienstverlening van de gemeente is makkelijk toegankelijk. Digitaal waar het kan en persoonlijk waar nodig.

De gemeente neemt de inwoners serieus. Iedereen krijgt tijdig antwoord in begrijpelijke taal en met duidelijke onderbouwing.

Iedere inwoner moet zich veilig kunnen voelen in de openbare ruimte én achter hun eigen voordeur.

Krachten bundelen

Participatie van inwoners krijgt de volle aandacht. Wij staan voor een professionele aanpak met duidelijke spelregels.

Wij bouwen op onze vrijwilligers en maken graag gebruik van hun inzet en expertise.

We borgen onze zelfstandigheid door samen te werken als volwaardige partners in de regio en daarbuiten.

We vergroenen onze leefomgeving in samenwerking met de inwoners, door initiatieven te starten met organisaties als de Omgevingsdienst, Stichting Zuid-Hollands Landschap en andere relevante partners.

We maken ons hard voor de verdere ontwikkeling van Zoeterwoude als poort naar het Groene Hart. Het recreatief transferium aan het Groene Hartplein vormt daarbij de uitvalsbasis.